

ספיקא דיומא – יומא אריכתא, לענין שהחיינו

קטעים משוע"ר ושאר פוסקים – הקשורים לנושא השיעור

רא"ש סוכה פ"ד סי' ד

יש מן הגדולים אומרים דבלייל שני אומר זמן תחלה, דזמן לא קאי אסוכה, דאפילו אם היה ליל יו"ט ראשון חול יצא בזמן דסוכה ... למה יפסיק בסוכה בין קידוש לזמן.

עולת תמיד סי' כב ס"ק ב

שהחיינו תחלה ואח"כ להתעטף.

פרי מגדים שם א"א ס"ק א

ברכת שהחיינו קדמה כבר משעה שהטיל ציצית נגמר הבגד וקנה כלים חדשים כו' וראוי לברך תחלה שהחיינו.

שוע"ר סי' כב

א קנה טלית שהיא ראויה ללבוש כמו שהיא בשעת הקנייה, מברך שהחיינו בעת הקנייה, כמו שכתוב בסי' רכ"ג, ובשעת עשיית הציצית לא יברך כלום, אבל אם קנה בגד ועשה ממנו מלבושים אינו מברך שהחיינו בשעת הקנייה, שהרי עדיין אין לו שמחה מהן כיון שלא נעשו עדיין מלבושים, אלא לאחר שעשה מהן מלבושים ומטיל בהן ציצית יברך שהחיינו בעת הטלת הציצית, בכדי שתעלה הברכה גם על הטלת הציצית, ואם לא בירך בשעת הטלת הציצית או שאין בבגד ד' כנפות שאינו מטיל בו ציצית כלל יברך שהחיינו בעת לבישה הראשונה, קודם שיברך להתעטף בציצית.

פרי מגדים סי' רכה א"א ז

ויראה דמברך תחלה שהחיינו קודם שיברך על אכילה דבראיה ראוי לברך א"כ ברכה זו קדמה.

סדר ברכת הנהנין פי"א

יב) הרואה פרי חדש שמתחדש משנה לשנה או אפילו שני פעמים בשנה ונהנה בראייתו מברך שהחיינו, אפילו רואהו ביד חבירו או על האילן, ואם אינו נהנה בראייתו אינו מברך עד שעת אכילה, והעולם נהגו שלא לברך בכל ענין עד שעת אכילה, כדי שלא לחלק בין מי שנהנה בראייתו למי שלא נהנה. ויברך תחלה שהחיינו ואחר כך בורא פרי העץ או בורא פרי האדמה. והמברך בשעת ראייה לא הפסיד אם נהנה בראייתו.

שוע"ר סי' תלב

ג ולמה אין מברכין שהחיינו קודם הבדיקה והרי היא מצוה הבאה מזמן לזמן לפי שמצוה זו היא לצורך הרגל לתקן הבית ולבער החמץ מתוכו לצורך המועד לפיכך היא נפטרת בברכת שהחיינו שמברכין ברגל בקידוש לילה.

שוע"ר סי' תצ

א בכל יו"ט שני של גלויות מתפללין כסדר התפלה של יום ראשון, וכן צריך לומר קידוש היום ושהחיינו, ואף על פי שאין אנו נוהגין בו קודש אלא מחמת ספק שנסתפק לאבותינו שלא היו יודעין יום שנקבע בו החודש בארץ ישראל, מכל מקום אם לא יתפללו בו תפלת יו"ט, או שלא יאמרו בו קידוש היום ושהחיינו, יבאו לזלזל בו לומר שאינו יום טוב כלל, ועל ידי כן יבאו גם כן לעשות בו כל מלאכת עבודה.

שוע"ר סי' תקפה

ה ואחר ברכה זו יברך שהחיינו לפי שהיא מצוה הבאה[ה] מזמן לזמן ואחד התוקע לעצמו ואחד מי שיצא ידי חובתו ותוקע להוציא אחרים ידי חובתן מברך שתי ברכות אלו במה דברים אמורים כשאין השומע יודע לברך אבל אם הוא יודע לברך יברך בעצמו ולא ישמע ממי שכבר יצא ידי חובתו כמו שנתבאר בסי' רע"ג ע"ש.

שוע"ר סי' תר

ה אף על פי שבכל יום טוב שני של גלויות אומרים זמן בקידוש כיון שעושין אותו מחמת הספק שהיה לאבותינו (בזמן שהיו מקדשין על פי הראיה) שמא היום קודש ואתמול חול אם כן לא נפטר בזמן של אתמול אבל בליל שני של ראש השנה יש אומרים שאין אומרים זמן כיון ששני הימים הן קדושה אחת וכיום אחד הן חשובין א"כ נפטר בזמן של אתמול שהוא תחילת קדושת היום ולמה יחזור לומר זמן באמצע וכן ביום שני על השופר אין לומר זמן שכבר נפטר בזמן שאמר אתמול על השופר.

אבל יש אומרים שצריך לומר זמן בין בקידוש ליל שני בין על השופר משום שמה שהן נחשבין כיום אחד ארוך אינו אלא מחמת מנהג אבותינו שהיו בזמן קידוש החודש על פי הראיה והיו חוששין שמא באו עדים אחר המנחה ונמצא ששני הימים הן יו"ט אחד וקדושה אחת עליהם וכיון שאבותינו היו מברכין זמן ביום שני אף שהיו עושין אותן קדושה אחת וכיום אחד שהרי אם באו עדים אחר המנחה עיקר היו"ט של תורה הוא למחר ויום ראשון אינו אלא מדברי סופרים וכחול הוא חשוב לגבי יום שני שבו הוקבע החודש לפיכך גם לנו יש לברך זמן בליל שני (אף בארץ ישראל) כמו שמברכין בכל יו"ט שני של גלויות כדי שלא לשנות ממנהג אבותינו :

ו והלכה כסברא האחרונה מכל מקום לכתחלה טוב שיוציא אדם את עצמו מידי ספק ברכה וילבוש מלבוש חדש בענין שצריך לברך עליו שהחיינו בשעת הלבישה כמ"ש בסי' רכ"ג או יקח פרי חדש ויניחנו לפניו בעת הקידוש ויברך שהחיינו ויהא דעתו גם על המלבוש או על הפרי ... ואם אין לו בגד חדש ופרי חדש עם כל זה יברך שהחיינו שהעיקר כסברא האחרונה :

ז' וכן בתקיעת שופר של יום שני לכתחלה ילבש התוקע בגד חדש ויהיה עליו בשעת ברכת שהחיינו.

שוע"ר סי' תרמא

א שהחיינו היה ראוי לברך בשעת עשייה אם עושה אותה לעצמו שהרי היא מצוה הבאה מזמן לזמן ואם עושה אותה לאחרים היה ראוי שבעל הסוכה ישב בה בחג יברך שהחיינו בשעת עשייתה שעיקר הברכה נתקנה על השמחה שיש לאדם מן המצוה שאינה תדירה ובאה מזמן לזמן ועיקר השמחה היא לבעל הסוכה ולא להעושה הסוכה.

אבל אין אנו מברכין כלל שהחיינו בשעת עשייה אפילו אם עושה סוכה לעצמו לפי שאנו סומכין על ברכת שהחיינו שאומרים בקידוש היום שבליל יו"ט בשביל מצות קידוש היום שהיא ג"כ מצוה הבאה מזמן לזמן וברכה אחת עולה לכאן ולכאן.

מ"א שם ס"ק א

ודוקא דבר שעושים אותו משנה לשנה, אבל שופר ומגילה שעושים אותן לכמה שנים אינו מברך שהחיינו על עשייתן.

שוע"ר סי' תרמג

א סדר הקידוש בליל א' של סוכות בתחלה מברך על היין ואח"כ אומר קידוש היום ואח"כ יברך לישב בסוכה שהרי על כרחך צריך היום להתקדש תחלה קודם שיתחייב בסוכה ואח"כ מברך שהחיינו באחרונה לפי שברכה זו חוזרת על קידוש היום ועל מצות סוכה.

שוע"ר סי' תרמד

ומברכין על נטילת לולב ושהחיינו.

שו"ע סי' תרסב

ב אינו מברך זמן ביום שני על הלולב, אלא אם כן חל יום ראשון בשבת.

לבוש שם

אע"ג שמברכין זמן על השופר ביום ב', לולב שאני, דממה נפשך יצא בזמן שאמר ביום ראשון, שאם היה יו"ט שפיר יצא, ואף אם היה חול והיום יו"ט אפילו הכי יצא, דלא גרע מאילו היה אומרן בשעת עשייתו שהיה יוצא ולא היה צריך לברך זמן כלל בשעת נטילה. מה שאין שייך לומר כן בשופר, דבשופר אינו חייב לברך בשעת עשייתו.

ט"ז שם

דממה נפשך יצא בזמן שאמר בראשון אף אם הוא חול, דלא גרע מאילו אמרו בשעת עשיית הלולב שיצא.

מ"א שם

משום דבלולב אם בירך זמן בשעת עשייה יצא, וכמ"ש סי' תרמח, ולכן אפילו אי הוי אתמול חול יצא בשהחיינו, דלא גרע משעה עשייה, משא"כ בשופר.

סידור אדה"ז דיני לולב

ברוך כו' על נטילת לולב. ביום ראשון מברך: ברוך כו' שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה.